

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE**

27 decembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Penal în următoarea componență:

președinte
judecători

**Iurie DIACONU
Liliana CATAN
Ion GUZUN**

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare, declarate de inculpatul Parcari Pavel și de avocatul Artiom Eni în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2017, în cauza penală privindu-l pe

PARCARI Pavel XXXXX, născut la
XXXXX, originar și locuitor al XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 02.12.2014– 01.03.2017;

Instanța de apel: 21.03.2017 – 12.12.2017;

Instanța de recurs: 09.09.2021 – 27.12.2021.

c o n s t a t ă:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Central, din 01 martie 2017, Parcari Pavel a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2), 217¹ alin. (4) lit. b) și d) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 9 ani, cu executare în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții și de a exercita o anumită activitate legată de producerea, prepararea, experimentarea, extragerea, prelucrarea, transformarea, procurarea, păstrarea, expedierea, transportarea sau distribuirea drogurilor, etnobotanicelor sau analogilor acestora pe termen de 5 ani.

S-au respins cerințele cu privire la încasarea de la Parcari Pavel a cheltuielilor legate de efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală în mărime de 40.995,95 lei ca fiind neîntemeiate.

Prin aceeași sentință a fost condamnat și Ceaicovschi Igor, în privința căruia decizia instanței de apel nu se contestă.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, în fapt, a constatat că, Parcari Pavel pe parcursul anului 2014 a devenit membru activ al unui grup criminal organizat creat și condus de către persoane neidentificate la moment de către organul de urmărire penală, din componența căruia mai făcea parte Stancu Nadejda, în privința căreia urmărirea penală a fost încetată conform art. 217 al. (5) Cod penal, și Ceaicovschi Igor precum și alte persoane neidentificate la moment de către organul de urmărire penală, în privința cărora materialele cauzei penale au fost disjuncte într-o procedură separată, care împreună și printr-o înțelegere prealabilă, împărțind rolurile, neavând autorizația corespunzătoare, asigurau procurarea, păstrarea, expedierea, transportarea, distribuția

și punerea în circulație pe teritoriul R. Moldova, a substanțelor narcotice în proporții deosebit de mari cu scop de înstrăinare.

Astfel, fiecare, avându-și rolul său stabilit, conform înțelegerii prealabile între toți membrii grupului criminal, Parcari Pavel, într-un timp și loc nestabilit de către organul de urmărire penală, ilegal a dobândit pentru păstrare, expediere, transportare, distribuire și punerea în circulație cu scop de înstrăinare pe teritoriul R. Moldova o cantitate de aproximativ 400 gr. de heroină, pe care în perioada lunilor august - decembrie 2014, prin intermediul membrilor grupului criminal, inclusiv a lui Stancu Nadejda, în privința căreia urmărirea penală a fost încetată conform art. 217 alin. (5) Cod penal, o distribuiau, pentru comercializare contra sumei de 100 Euro pentru un gram, diferitor persoane. Stancu Nadejda, la rândul său o distribuia altor membri ai grupului criminal organizat, inclusiv lui Ceaicovschi Igor, pentru comercializare contra sumei de 600 lei pentru o doză diferitor persoane.

În continuarea acțiunilor infracționale a grupului organizat, participând nemijlocit ca membru activ al grupării, Parcari Pavel, acționând în interesul grupării, având drept scop bine determinat anterior conform planului elaborat de către membrii grupării, îndreptat la punerea în circulație a substanțelor narcotice cu scop de înstrăinare, în vederea obținerii venitului ilegal și achitarea unei părți din acest venit organizatorului neidentificat de către organul de urmărire penală, la 13.12.2014, aproximativ la ora 21:00, i-a comercializat lui Stancu Nadejda, în privința căreia urmărirea penală a fost încetată conform art. 217 alin. (5) Cod penal, în fața casei de pe XXXXX, conform raportului de expertiză nr. 9863 din 15.12.2014, o cantitate de 9.755 grame de heroină, contra sumei de 1100 Euro, dintre care 1000 euro era costul heroinei, iar 100 de Euro erau pentru serviciile de intermediere la comercializare.

Conform listei substanțelor narcotice, psihotrope și a plantelor, care conțin astfel de substanțe, depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.79 din 23.01.2006, substanța nominalizată se atribuie la substanțe narcotice în proporții deosebite de mari.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare, a fost atacată cu apel de către inculpat care a solicitat casarea sentinței, cu emiterea unei hotărâri noi prin care el să fie achitat cu anularea măsurii preventive sub formă de arest până la examinarea cauzei de instanța de apel.

În susținerea apelului, inculpatul a invocat că, la examinarea cauzei în instanța de fond el nu a fost asistat de un traducător, ceea ce duce la nulitatea sentinței. Conform prevederilor art. 94 alin. (1) pct. 11) Cod de procedură penală, în procesul penal nu pot fi admise ca probe și, prin urmare, se exclud din dosar, nu pot fi prezentate în instanța de judecată și nu pot fi puse la baza sentinței sau a altor hotărâri judecătorești datele care au fost obținute: prin provocarea, facilitarea sau încurajarea persoanei la săvârșirea infracțiunii. Conform prevederilor art. 136 alin. (6) Cod de procedură penală, investigatorului sub acoperire i se interzice să provoace comiterea de infracțiuni.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2017, apelul inculpatului a fost respins ca nefondat.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, urmărirea penală și judecata în fond s-au desfășurat în strictă conformitate cu procedura prevăzută de lege și, respectiv, nu s-au constatat încălcări care atrăgeau nulitatea probelor administrate și a actelor procedurale efectuate.

Instanța de apel a respins argumentul precum că inculpatul nu posedă limba de stat și în ședința de judecată nu a fost asistat de un translator, deoarece însuși din materialele cauzei urmează că atât în cadrul urmăririi penale Parcaru Pavel a acceptat să dea declarații în limba de stat, nesolicitând translator atât în cadrul urmăririi penale, cât și în cadrul examinării cauzei în fond.

Declarativ a fost și argumentul precum că la materialele cauzei nu sunt probe ce ar dovedi vinovăția inculpatului or, vinovăția acestuia în ședința de judecată a fost stabilită cu certitudine având la bază elementele probatorii analizate supra.

În contextul evaluării activității primei instanțe cu privire la aprecierea probelor administrate în cauză, nu exista temei pentru a da o nouă apreciere probelor, instanța de apel fiind solidară cu concluziile cuprinse în sentință, dat fiind că erau motivate temeinic și legal, sub aspectul, că vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate s-a dovedit prin probatoriul administrat în cadrul procesului penal.

Prima instanță a acordat deplină eficiență prevederilor din art. 7, 61 și 75 Cod penal, fiind cuprinse datele privind persoana inculpatului, gravitatea infracțiunii săvârșite și circumstanțele care influențează asupra pedepsei. Prima instanță motivat a stabilit categoria și măsura de pedeapsă și, în așa mod, corect a concluzionat că atingerea scopului pedepsei se va obține prin aplicarea pedepsei cu închisoare.

S-a evidențiat că inculpatul se ascundea de instanță, fiind anunțat în căutate, fapt ce confirmă concluzia că corectarea și reeducarea lui este posibilă prin aplicarea pedepsei cu închisoare.

Criticile invocate în apel cu privire la aprecierea probelor administrate în cauză efectuată de instanța de judecată, reprezintă opinia subiectivă a părții apărării. Motivele, precum că inculpatul nu este vinovat de săvârșirea infracțiunii imputate, nu sunt fondate, deoarece probele prezentate în sprijinul învinuirii, administrate și apreciate de prima instanță, verificate în ședința instanței de apel, au dovedit cu certitudine săvârșirea infracțiunii respective de către inculpat. Iar versiunea inculpatului nu are acoperire probatorie, se combate complet prin împrejurările stabilite și probele administrate în cauză, astfel fiind apreciată ca o tentativă de a evita răspunderea penală pentru fapta săvârșită.

Instanța de apel a menționat că, inculpatul nu cade sub incidența Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, existând restricția prevăzută la art. (1) alin. (1) - nu se aplică amnistia persoanei care nu a manifestat căință activă în cadrul procesului penal precum și restricția prevăzută la art. (10) alin. (1), lit. d) – nu se aplică amnistia persoanei care a săvârșit infracțiunea prevăzută la articolul 217¹ alin. (4) Cod penal.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, inculpatul Parcaru Pavel și avocatul Eni Artiom în numele inculpatului au atacat cu recursuri ordinare.

6.1 Inculpatul a depus recurs ordinar, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 4), 6) și 8) Cod de procedură penală, solicitând casarea deciziei și sentinței, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de fond.

În motivare recurentul a indicat că:

- cauza în instanța de apel s-a examinat în lipsa inculpatului, el nefiind citat/ adus silit/ anunțat în căutare;

- examinarea s-a efectuat în lipsa avocatului ales Mocanu Serghei, ultimul nefiind citat legal, și examinat cu participarea unui avocat cu care inculpatul nu a semnat contract de asistență juridică;

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra motivelor indicate în cererea de apel;

- instanța de apel nu a cercetat probele care au fost puse de prima instanță la baza sentinței de condamnare, dar s-a limitat la transcrierea acestora în decizia adoptată, fără a se expune asupra fiecărei probe în parte;

- neîntemeiat s-a ajuns la concluzia vinovăției inculpatului și la adoptarea deciziei a pus probe care nu dovedesc vinovăția ultimului, ci dimpotrivă confirmă lipsa în acțiunile lui a elementelor constitutive a componenței de infracțiune prevăzute de art. 42 alin. (2), 217¹ alin. (4) Cod penal;

- martorii audiați în cadrul cercetării judecătorești, nu au furnizat instanței de judecată suficientă informație pentru a considera că declarațiile acestora pot fi apreciate drept probe pertinente, concludente și utile, și care ar confirma vinovăția inculpatului;

- probele indicate de acuzare nu pot fi considerate utile, în sensul constatării vinovăției inculpatului și tragerii la răspundere penală.

6.2 Avocatul Eni Artiom în numele inculpatului a înaintat recurs ordinar, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 4), 6) Cod de procedură penală, solicitând repunerea în termen a recursului, casarea totală a deciziei, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, de către un alt complet de judecată.

În motivare recurentul a indicat că, judecarea cauzei în ordinea de apel a avut loc în lipsa inculpatului, acesta a aflat despre decizia instanței de apel în momentul în care a fost reținut în vederea predării autorităților Republicii Moldova pentru a executa pedeapsa sub formă de închisoare, stabilită prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 01 martie 2017. Astfel, fiind lipsit în mod rezonabil de posibilitatea de a ataca decizia instanței de apel, solicită conform art. 234 Cod de procedură penală restabilirea termenului de declarare a recursului împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2017.

Recurentul indică că probatoriul cercetat în ședința de judecată nu confirmă motivele reținute de prima instanță și instanța de apel în partea ce ține de constatarea în acțiunile inculpatului a semnelor constitutive ale infracțiunii prevăzute în art. 42 alin. (2), 217¹ alin. (4) lit. b), d) Cod penal.

La fel, judecata a avut loc fără participarea interpretului, când participarea acestuia a fost obligatorie, încălcându-se astfel dreptul inculpatului la un interpret.

Potrivit materialelor urmăririi penale, se atestă că investigația sub acoperire dispusă la urmărirea penală poartă trăsăturile unei provocări, făcând, astfel, incidente

asupra probatoriului acumulat prevederile art. 94 alin. (1) pct. 11 Cod de procedură penală. Problema provocării a fost reiterată în apelul declarat de către inculpat asupra sentinței. Însă instanța de apel nu a exercitat un control efectiv asupra circumstanțelor invocate privitor la provocare din partea agentului sub acoperire, reținând doar faptul că inculpatul a avut un rol activ în cadrul investigației sub acoperire, cu toate că testul admisibilității probelor asupra cărora se pretinde că au fost obținute prin provocare la comiterea infracțiunii, presupune analiza conduitei și aprecierea caracterului acțiunilor agentului sub acoperire, ceea ce instanța de apel a omis să cerceteze.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului inculpatului, menționând că acestea urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat și lipsit de temeiuri legale.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare pe baza materialului din dosar și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, *instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că recursul este declarat peste termen.*

Din actele cauzei se constată că inculpatul a depus recursul ordinar la data de **30.07.2021**, iar avocatul Eni Artiom a depus recursul ordinar la data de **02.11.2021**.

Una din cerințele obligatorii la depunerea recursului ordinar se referă la respectarea termenului de declarare a acestuia de către titularii cererii respective. În corespundere cu prevederile art. 422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei instanței de apel. Ca atare, termenul de recurs are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se consideră ca tardiv, deoarece legea procesual-penală nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

În același context se relevă că, potrivit dispozițiilor art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală: *„în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.”*

Sub acest aspect se atestă că, conform procesului-verbal al ședinței de judecată, instanța de apel a pronunțat dispozitivul deciziei pe 12.12.2017, în prezența avocatului Medelean Roman, anunțând că decizia motivată va fi pronunțată la 12 ianuarie 2018 (vol. VI, f.d. 85-90). Iar la ședința din 12.01.2018, conform art. 340 alin. (1) Cod de procedură penală s-a dispun amânarea pronunțării hotărârii motivate pentru data de 26.01.2018 (vol. VI, f.d 91-92).

De menționat că, conform cererii semnate de către inculpat, ultimul a fost de acord ca avocatul Medelean Roman să apere interesele sale în judecarea cauze penale (vol. VI, f.d. 80).

Astfel, instanța de apel a pronunțat decizia motivată pe 26 ianuarie 2018, în lipsa inculpatului și avocatului (vol. VI, f.d. 91), ultimilor fiindu-le expediată copia deciziei motivate (vol. VI, f.d. 119).

Deci, recursurile ordinare au fost expediate și înregistrat la Curtea Supremă de Justiție după termenul prevăzut de lege.

Durata termenului de recurs este stabilită prin lege. Acest termen nu poate fi prelungit sau scurtat de instanța de judecată. El este absolut, are un caracter imperativ și fatal, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Pe cale de consecință, având în vedere cele consemnate supra, Colegiul reține că, în cauza diferită judecării, termenul de declarare a recursurilor a fost omis de către recurenți, respectiv argumentele aduse de aceștia în cererile de recurs nu vor fi preluate pentru examinare, ei fiind decăzuți de dreptul de a exercita această cale de atac.

În această ordine de idei, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursurile ordinare declarate de inculpatul Parcari Pavel și de avocatul Artiom Eni în numele inculpatului, sunt inadmisibile, ca fiind declarate peste termen.

9. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul Penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de inculpatul Parcari Pavel și de avocatul Artiom Eni în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2017, în cauza penală privindu-l pe *PARCARI Pavel XXXXX*, ca fiind declarate peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 17 februarie 2022.

Președinte

Iurie DIACONU

Judecători

Liliana CATAN

Ion GUZUN